

La lletra **x** i els dígrafs **tx** i **ig** representen el so **africat palatal sord** [tʃ].

38 Copia aquestes paraules en la regla que exemplifiquen.

Txaikovski	capritxós	xiquet	parxís	punxa	lleig	cartutxera	xiclet
Conxa	cotxe	fletxa	batxillerat	fitxa	txec	pitxer	Xest
porxo	dutxa	Ximo	empatx	metxa	anxova	perxa	xulla
despatx	xemeneia	assaig	desig	xafar	Xúquer	roig	Txad

S'escriu x	
En posició inicial de paraula	Darrere de consonant

S'escriu tx		
A principi de paraula en uns pocs casos	Entre vocals	A final de paraula

S'escriu -ig
A final de paraula

La lletra **x** també pot representar el so **fricatiu palatal sord** [ʃ]:

- A principi de paraula (*xaloc*).
- Entre vocals, però amb una *i* davant (*angoixa*).
- A final de paraula, sempre amb una *i* davant (*baix*).

39 Escolta aquestes paraules, que s'escriuen amb **x** però sonen de manera diferent, i classifica-les.

xic	Xixona	xèrif	xoriç	Xeresa	Xella	xop	xulla	ximple	Xavier	xifra
xínés	vaixell	marxa	rauxa	xarop	xàfec	Xeraco	ximenera	anxova		

Sonen com Xest	Sonen com Xúquer
<i>xafar,</i>	<i>Xàtiva,</i>

40 Completa el text amb x, ix, tx o ig.

El rebu___ de l'ar___iver ___ec a emplenar les fi___es d'El___ era l'origen de tot aquell mare___. Aquell ar___iver treballava m___ matí. Desdejunava ___ocolate, feia un passe___ amb co___e i esmorzava ___ulles a la planxa. A les onze li arribava l'empa___. Es du___ava i, la roba en una per___a, tornava ben ___op un quart més tard. Tot allò resultava ___ocant.

Les consonants **velars** es pronuncien acostant la llengua al vel del paladar.

Els sons [g] i [k] s'escriuen **g** i **c**, respectivament, davant de les lletres **a, o, u** (**gas, got, quant; cama, conill, cua**).

Escriu **gu** i **qu** davant de **e, i** (**guerrer, guionet; arquer, quimono**).

Quan la **u** sona com a vocal, escriu **gü** i **qü** davant de **e, i** (**paraigüer, piragüista; eqüestre, terraqüí**).

41 Escriu les grafies g, gu o gü, segons calga.

- Vaig a la farmàcia a comprar l'un___ent.
- Deixa'm a___afar el teu parai___a que plou molt!
- Si et fa mal la ___ola, beu ai___a amb llima.
- Jo no soc ambi___a! Vosaltres sou les ambi___es!
- És ___apo, però massa ver___onyós.
- Els pin___ins no a___anten la calor.

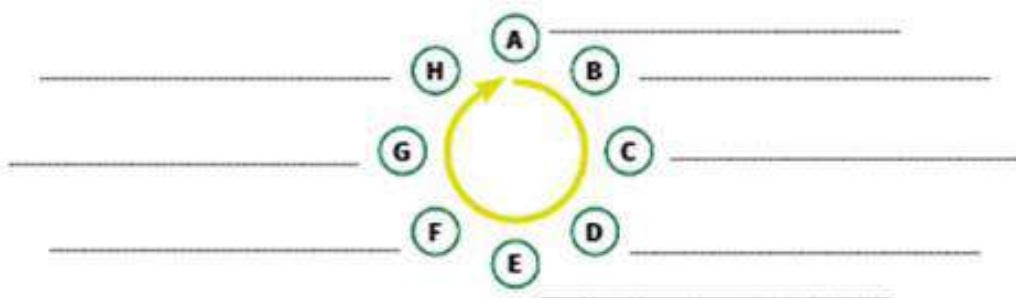
Les grafies **mm, tm, nn, tn, ll, tl** i **lll** representen **sons geminats**, que són consonants que es pronuncien allargant-ne la durada.

So	Grafia	Exemple	So	Grafia	Exemple	So	Grafia	Exemple	So	Grafia	Exemple
[m:]	mm	immediat	[n:]	nn	innocent	[l:]	ll	al·lèrgia	[ʎ:]	lll	butlletí
	tm	setmana		tn	etnologia		tl	ametla			

Els mots amb sons geminats representats pels dígrafs **tm, tn, tl** i **lll** es pronuncien allargant la consonant que va darrere de la **t**, però aquesta **t** no es pronuncia.

42 Ompli els buits amb les grafies mm, tm, nn, tn, ll, tl o lll, segons calga.

- L'oceà és i___ens. És a___ucinant!
- Subra___a el més important, no ho ra___es tot.
- Em fa molta i___usió tindre una co___ecció de bi___ets i___ustrats.
- Guisaren una gua___a amb co___a de porc boníssima.
- L'a___eta ha guanyat totes les proves aquesta se___ana.

43 Escolta les paraules i completa la roda.

6 Corregeix els errors que trobes en les oracions següents.

a) No volia que cambiàrem per a no comfondre'ns.

b) No és ambiciós, és embejós i irresponsable.

c) És un inepte, sempre està enredant i envolicant.

d) Mar té una gran virtud: sempre ens aconvoia a tots.

7 Ompli els buits de les paraules que hi ha a continuació amb *m, n* o *mp*.

ate__tat	circu__ferència	e__botit
co__tessa	i__pre__ta	i__nocent
e__viar	desco__te	pro__te
si__fonia	co__versa	i__mòbil

8 Escriu un verb derivat de cada un d'aquests noms.

despatx: <i>despatxar</i>	fitxa: _____	bombardeig: _____
arxiu: _____	duxa: _____	estiuieg: _____
passeig: _____	punxa: _____	roig: _____

9 Anota un nom acabat en *-ig* o en *-tx* de la família lèxica de cada verb.

batejar: <i>bateig</i>	encapritxar: _____	marejar: _____
esquitxar: _____	empatxar: _____	embogir: _____
saquejar: _____	assajar: _____	passejar: _____

10 Escriu les grafies que falten en les paraules següents i classifica-les en la columna corresponent.

adhe__ió	na__al	impre__or	ab__olut	on__e
ba__íllica	et__ètera	te__i	can__ó	mar__
pa__at	fronti__a	exce__iu	ca__ola	fra__e
discu__ió	velo__itat	arre__erat	en__endre	__odíac
fa__e	pre__umpte	irrever__ible	__entendar	__ero

esse sorda				esse sonora	
c + e, i	vocal + ss + vocal	ç + a, o, u -ç	cons. + s -s + cons.	z + vocal	vocal + s + vocal

